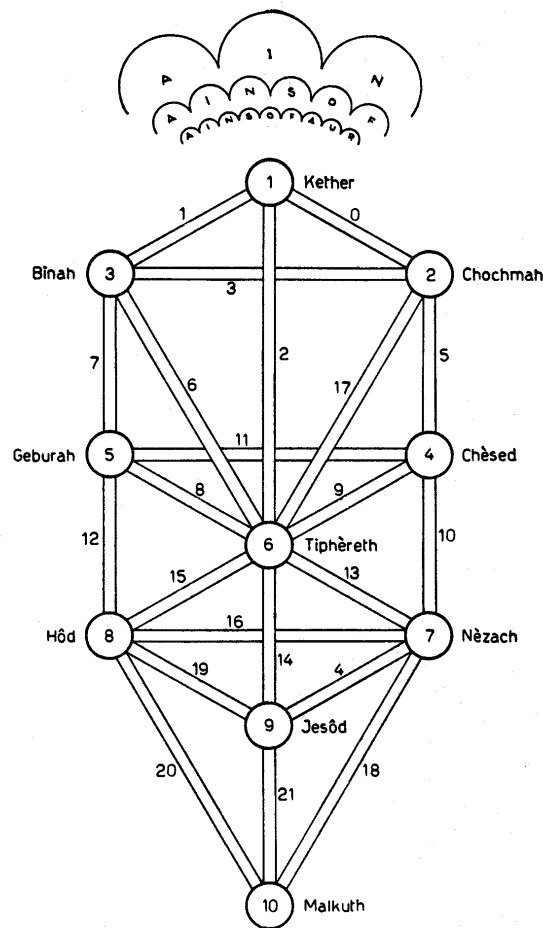

De 22 kaarten van de Grote Arcana

Correspondenties

Archetypen en Symbolen
Associaties en Sensaties

Uit:
Hajo Banzhaf & Akron
Werken met de Crowley Tarot.
Handboek bij de Tarotkaarten
van Aleister Crowley en Lady Frieda Harris
Uitgeverij Schors – Amsterdam, 1993

0. De Dwaas

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

Het wereldje, de ouroboros of het getal 0 als symbool van de oorspronkelijke totaliteit of de paradox dat niets iets is.

Letter

Aleph = A ('os', 'ploeg'); getalwaarde 1. Aleph is de eerste van de drie moederletters (aleph, mem en shin); de tegenspraak bestaat hierin, dat er de getalwaarde 1 aan toegekend is, terwijl De Dwaas toch de 0 is. Crowley schrijft: *Het echt belangrijke kenmerkende van deze kaart is dat haar getal 0 zou moeten zijn. Om die reden beeldt ze het negatieve over de Levensboom af, de bron van alle dingen. Ze is de kabbalistische nul.*

Levensboom

Kether op de drempel naar Chokma. Kether is de eenheid die alle tegenspraak te boven gaat en Chokma is de positieve, mannelijke kracht.

I Tjing

25 Woe Wang - 'De Onschuld' (Het Onverwachte).

Rune

Yr ('kosmische as') is de 25ste (Ote-rune) van het oorspronkelijk slechts 24 tekens omvattende oudere Futhark en symboliseert de as of draaischijf in het kosmische scheppingsplan, waarmee alle andere dingen in relatie moeten worden gebracht.

Element

Lucht.

Godheden

De over het water zwevende Geest Gods (Genesis 1,2) of Morpheus ('de wereld als droom').

Mythologie

De oerchaos in alle scheppingsmythen, Adam voor de Zondeval, Tjil Uilenspiegel of Parsifal, 'de zuivere Thor', die er in narrenpak op uittrok en aan het einde van zijn lange queeste Graalkoning werd.

Cultusoorden

De kokende modderbronnen in het thermaalgebied rond Rotorua (Whakarewarewa) in Nieuw-Zeeland of de aardspleet van de Pythia te Delphi, waaruit bedwelmende dampen opstijgen.

Feestdag

1 april (Dag der Zotten).

Ritueel

Niets-doen. In tegenstelling tot bij het beheerste 'niet-doen' (vgl. kaart XXI Het Universum) hebben we hier ofwel met innerlijke beelden en stille meditatie te maken of met zelfvernietigend gedrag door middel van alcohol en drugs.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De Groene Cherubijn van Ernst Fuchs.

Literatuur

De Sybillijnse Boeken. De tussen de 2de eeuw v.Chr. en ongeveer 4de eeuw n.Chr. ontstane verzameling van 14 (orakel)boeken van duistere, voor velerlei uitleg vatbare profetieën.

Muziek

De Rheingold-overture van Richard Wagner. Bij het es-dur-akkoord zonder modulatie en akkoordverandering treedt het embryonale gevoel in op de een of andere manier uit de tijd weg te drijven, het beeld van de oerchaos, dat zich uit het niets vormt.

Geur

Ether (narcoticum). De bedwelmende dampen uit de aardspleet die de Pythia in trancetoestand brachten, waarin zij hun orakelspreuken stamelden.

Edelstenen

Rijnkiezel, smaragd.

Astrologie

Vissen op de overgang naar Ram. Op een ander niveau ook Uranus/Mercurius in de zin van openhartigheid, nieuwsgierigheid, spontaniteit en gekte; in verbinding met Neptunus als uitdrukking van het geleid worden.

Citaten

Orde is het genoeg van het verstand, wanorde echter het hoogste genot van de fantasie.

Paul Claudel

Het begin is dat waar het de mens aan ontbreekt. Niet dat het zo moeilijk te vinden zou zijn - alleen de inbeelding het te moeten zoeken is de hindernis.

Gustav Meyrink

1. De Magiër

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

Het verwekkende mannelijke of de hemelse vader.

Letter

Beth = B ('huis', 'taal'); getalwaarde 2. Hier verdicht het onbevattelijke zich in het gesproken woord of de beschrijvende taal.

Getal

1 = de geopenbaarde eenheid, de rechtopgaande mens, de impuls, yang, de mannelijke kracht.

Levensboom

Van Kether naar Bina. *Mercurius is het van Kether naar Bina - het begrijpen - leidende pad. Daarom is hij de bode der goden; hij representeert de lingam, het woord der schepping, waarvan zwijgen de taal is.* (Crowley)

I Tjing

1 Tj'ien - 'Het Scheppende'.

Rune

Fehu/feoh ('vee') is de eerste rune; ze representeert de individuele vorming van het niets (de mannelijke emancipatie of schepping der wereld), ofte wel het scheppen van een idee op de drempel naar materiële verwerkelijking.

Planeet

Mercurius (symbool voor wil, kennis en woord, door welke de werelden geschapen worden). Crowley schrijft: *Mercurius symboliseert het handelen in al zijn vormen en fasen. Hij is de vloeibare basis van alle denken; en in de dynamische theorie van het universum is hij er zelf de substantie van. Hij staat voor de ononderbroken schepping.*

Godheden

Hermes Trismegistos, Thot (Egyptische Mercurius), Hanoeman, de aapgod (hindoeïstische Mercurius).

Mythologie

Schepping (menswording), Adam (na de Zondeval), Merlijn en Daidalos (de geniale uitvinder, bouwmeester en handwerksman uit de Oudheid).

Cultusoorden

Hermoupolis Magna (oudegyptische ruïneplaats bij Al Aschmunein); Amenhotep-tempel in Luxor ('Tempel van de Mens').

Feestdag

Nieuwjaar.

Ritueel

Initiatie (inwijding, doop).

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De schepping ('De oude van dagen') en *Elohim scheidt Adam* van William Blake.

Literatuur

Corpus Hermeticum (de alchemistische bijbel van Hermes Trismegistos) en het scheppingsverhaal. Crowley schrijft: *De kaart representeert de wil, de wijsheid, het woord, de logos, door welke de werelden geschapen werden; hij refereert daarbij aan het begin van het Johannes-evangelie.*

Muziek

'En God sprak: Er zij licht!' uit *Die Schöpfung* van Joseph Haydn.

Geuren

Laurier, ginseng, macis (foelie van de nootmuskaat).

Edelstenen

Diamant of goudglanzende pyriet (zwavel- of ijzerkies).

Astrologie

Zon/Mercurius in Ram. De Zon wegens zijn kracht en uitstraling, Mercurius wegens zijn behendigheid en handigheid.

Citaat

Je moet alles zelf doen!

Alchemistisch principe

2. De Hogepriesteres

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

Het mysterie van het vrouwelijke.

Letter

Gimel = G ('kameel'); getalwaarde 3.

Getal

2 = de dualiteit, splitsing in subject en object, de halve cirkel. Het getal van het begerenswaardige alternatief of de twijfel (in tweeërlei opzicht). De eerste twijfel, Eva's *Zou God het gezegd hebben?*, verdreef en verdrijft nog steeds de mens uit het paradijs van onverstoorde onbevangingheid. Aan de andere kant kan alleen door de methodische twijfel tot hoger inzicht gekomen worden.

Levensboom

De verbinding tussen Kether en Tifaret. De weg van Kether ('het eeuwige') naar Tifaret ('bewustzijn en harmonie') is de jacobsladder, waarlangs engelen afdalen en omhoog klimmen. De engelen zijn symbolen van de uitwisseling tussen goddelijke en menselijke energie en representeren de naar vorm en expressie strevende idee. Crowley stelt: *De kaart scheidt een directe verbinding tussen de Vader in zijn hoogste aspect (Kether) en de Zoon in zijn volmaaktste manifestatie (Tifaret). Het pad verkeert in exact evenwicht op de middelste zuil.*

I Tjing

2 K'oen – 'Het Ontvangende'.

Rune

Ur/uruz ('oerbron' of 'de bron van Urd', waar de Nornen de lijnen van het lot spinnen) is de tweede rune en betekent de achter de vorm verborgen idee en vormende energie. De hogepriesteres vormt samen met de mannelijke zijde van de magiër de 'commandocentrale' tussen idee (interpretatie van de geest) en de inperking daarvan in de vorm (begrijpelijkheid van het vlees). Dat is bewustzijn in zijn hoogste uitdrukking.

Planeet

De Maan. De op het wateroppervlak weerkaatsende maan symboliseert de idee die zich in de vorm spiegelt.

Godheden

De hemelkoningin als algeefster, matriarch, creatrix, initiatrix met haar vele namen: Eurynome, Maya, Noet; of in haar polaire verschijning als Isis/Neftys, Eva/Lilith, Inanna/Eresjkigal, Demeter/Persephone. Volgens Crowley: *Artemis, Isis en Noet zijn oerbeelden van zuivere maagdelijkheid en symbolen van de hoogste inwijding en representeren de zuivere idee als goddelijke vonk vóór de materiële verwerkelijking.*

Mythologie

Eva's beet in de appel; Persephones granaatappel, die Hades haar aanbood, of Sneeuwvitjes vergiftigde appel, die de getroffen achter de 'uiterlijke werkelijkheid' leidde.

Cultusoorden

Het kerkhofeiland van Venetië, San Michelle all'isola (associaties met Böcklins *Dodeneiland*); de Isistempel op het Nijleiland Philä bij Assoean of Aswan (nu onder water).

Feestdag

Maria Lichtmis.

Ritueel

Contemplatie (droommeditatie). Schouwende verzonkenheid waarbij alle wil uitgeschakeld is; reis in de diepte.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Dodeneiland van Arnold Böcklin.

Literatuur

Het Soemerische epos *Inanna's afdaling in de onderwereld*.

Muziek

De zwaan van Tuonela van Jean Sibelius. Tuonela is het Finse dodenrijk. Zwijgende stromen omringen het eiland en over het water glijdt een zingende zwaan. Hij voor wie zijn lied klinkt, wordt door doodsverlangen gegrepen.

Geur

Kruidnagel.

Edelstenen

Doorschijnende chalcedon, fluorescerende serpentijn.

Astrologie

De Maan in Schorpioen in het 12de Huis. De Maan als uitdrukking van ons lunaire bewustzijn, Schorpioen als teken van de macht van het onbewuste en het 12de Huis als het mysterie van het onbevattelijke.

Citaat

... ben ik er, de moeder der natuur, de heerseres over alle elementen, de kiemcel van alle geslachten, de vorstin der geesten, de koningin der doden, de hemelse heerseres, summum aller goden en godinnen. De lichtkoepel van het firmament, de voorspoedige bries van de zee, de jammerende stilte van de hel zijn mijn tekenen; één wezen ben ik, maar in vele gedaanten, onder wisselende gebruiken en uiteenlopende namen word ik door heel de wereld aanbeden.

'Rede van de godin' in *De gouden ezel* van Apuleius

3. De Keizerin

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

Moeder Aarde, Moeder Natuur (de aar, de bron).

Letter

Daleth = D ('deur'); getalwaarde 4. De moeder is de deur waardoor de scheppende natuur het leven binnenstroomt!

Getal

3 = de vereniging der tegendelen (yin/yang, vuur/water) tot een eenheid.

Levensboom

De horizontale as tussen Chokma en Bina. Chokma verzinnebeeldt de universele kracht en Bina de hemelgodin, wat de schepping in de toestand van evenwicht weergeeft. Crowley schrijft: *Daleth is het in de Levensboom van Chokma naar Bina leidende pad, dat de vader met de moeder verenigt.*

I Tjing

48 Tjing – 'De Waterput' (De Moederbron).

Rune

Birka/berkana ('berk') is een symbool voor groei en beschrijft de Grote Moeder.

Planeet

Venus. *Het is onmogelijk de betekenissen van het symbool van de vrouw samen te vatten en wel om de eenvoudige reden, dat zij aan een stuk door terugkeert in oneindig veelvoudige vormen: de fundamentele formule van het universum is liefde.* (Crowley)

Godheden

De Grote Moedergodin onder al haar namen: Inanna, Ishtar, Anat, Astarte, Aphrodite, Demeter en Moeder Aarde als Gaia of Rea. Toekenning van Crowley: *Neftys, gemalin van Set en zuster van Osiris, die bij haar Anoebis verwekte.*

Mythologie

Demeter en Persephone. Demeter heerste over de groeicycli van de aarde en zo over alle vormen van leven. Nadat Hades haar dochter Persephone geroofd had, liet Demeter echter de landen onvruchtbaar zijn; zij liet het zaad pas weer groeien toen haar dochter (voor een deel van het jaar) uit de onderwereld terugkeerde.

Cultusoord

Demeters cultusplaats in Eleusis.

Feestdag

Lentefeest. Volle maan in mei.

Ritueel

Eleusinische mysteriën. De Eleusinische mysteriën dienden de inwijding in het mysterie van het vrouwelijke (transsubstantiatie van het bloed) en omvatten drie gedaanten van de godin: Demeter (moeder), Kore (dochter) en Persephone (oude of het veranderde aspect). De keizerin symboliseert het Demeter- of moederaspect.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Het Venusfeest van Peter Paul Rubens. Slechts zelden komt de liefde voor het leven en de zinnelijke vreugde zo uitbundig tot uiting als hier.

Literatuur

De *Homerische oden* of 'dithyramben' van Pindaros, Bakchylides en Timotheos. Het zijn Oudgriekse cultusliederen ter ere van de goden, die tijdens grote offerfeesten uitgevoerd werden door zingende en dansende koren.

Muziek

Le sacre du printemps ('Het lenteoffer') van Igor Strawinski.

Geuren

Roze-, sandelhout- en muskadelolie.

Edelstenen

Jaspis ('moeder aller stenen'), carneool, rozekwarts.

Astrologie

Venus in Stier in het opzicht van vruchtbaarheid en groei, of de Aarde als de ware heerseres van Stier (in de horoscoop staat de Aarde in exacte oppositie met de Zon).

Citaat

Aan de grenzen der logica houdt de wetenschap weliswaar op, maar niet de natuur, die ook daar bloeit, waar nog geen theorie doorgedrongen is.

C.G. Jung

4. De Keizer

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

De vader (de 'beheerste wereld').

Letter

Tzaddi = Z/Ts ('vishaak'); getalwaarde 90. De hengelhaak verzinnebeeldt het verstand, dat in de mysteries van het vrouwelijke (natuur) doordringt en uit de bron van het onbevattelijke rationele ideeën en concepten put.

Getal

4 = aardse werkelijkheid, basisstructuur en oriëntatie.

Levensboom

De as Netsach-Jesod. Van anarchie naar structuur: van woekerende chaos (Netsach) naar fundamentele kracht (Jesod).

I Tjing

7 Sje - 'Het Leger'.

Rune

Thurisaz/thurs ('de sterke') en ansuz/oss ('goddelijke kracht'). Thorn of thurs ('doorn'), de derde rune, drukt meer de snelle, scheppende energie in de zin van Crowley uit (de heerser van Ram is Mars), terwijl oss of as, de vierde rune, verwijst naar de patriarchale kracht der Asen, *die de oudere matriarchale godheden der Wanen verslagen hebben* (Edda).

Dierenriem

Ram. Crowley schrijft: *De kaart heeft als correspondentie de letter tzaddi en hangt samen met het dierenriemteken Ram. In dit teken regeert Mars en staat de Zon verhoogd. Daardoor is dit teken een vereniging van de energie in haar meest materiële vorm, verbonden met het idee van gezag.*

Godheden

De aartsvaders Abraham, Izaak, Jakob of de zijn eigen kinderen verslindende Kronos; de vadergoden Jahweh, Wodan en Zeus.

Mythologie

De Tien Geboden; Abrahams offering van Izaak. In christelijk opzicht de beroeping van de apostelen (het opbouwen van de geestelijke familie: oerkiem van een patriarchaal-dogmatisch systeem).

Cultusoorden

De grote keizerlijke domkerken (Speyer, Mainz, Worms). Of het eertijds heilige eiland Thorney in Londen, waarop tegenwoordig de Houses of Parliament en de Westminster Abbey, de kerk waarin de Engelse vorsten gekroond worden, staan.

Feestdag

Nationale Feestdag.

Ritueel

Offerande. Ascese, opoffering, boetvaardigheid.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De man met de gouden helm van Rembrandt.

Literatuur

Het boek Job. Het lijden van de rechtvaardige, die zich ondanks groot ongeluk aan het woord Gods houdt.

Muziek

De 'Eerste' van Brahms, de *Ungeraden* (symfonieën) van Beethoven of het *Brandenburgse concert* van Bach.

Geuren

IJzerhout, alsem, eucalyptus.

Edelstenen

Zwarte onyx voor de duistere kant van de keizer of bergkristal voor de 'kristalliserende' (structurende) kracht.

Astrologie

De Zon in Steenbok in de zin van verantwoordelijkheid, ordening, zekerheid, structuur, continuïteit en standvastigheid.

Citaat

Op den duur kan niets het verstand en de ervaring weerstaan, en de tegenspraak van de godsdienst met beide is al te tastbaar. Onze God Logos zal van deze wensen verwerklijken wat de natuur buiten ons mogelijk maakt.

Sigmund Freud

5. De Hogepriester

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

De wegbereider tot God. De Pontifex = de brug tussen God en mens.

Letter

Vau = W/V ('nagel'); getalwaarde 6. De nagel (spijker) houdt dingen bij elkaar en de hogepriester verbindt in de maatschappij de godsdienstige traditie met de sociale cultuur. Crowley schrijft: *Deze kaart is verbonden met de letter vau, die 'nagel' betekent; negen van deze gereedschappen verschijnen aan de bovenkant van de kaart; ze dienen voor de bevestiging van de erker achter de hoofdfiguur van de afbeelding.*

Getal

5 = de kwintessens. De boven de gegeven realiteit van de vier elementen uitgaande kracht, die de erin verborgen zin openbaart.

Levensboom

Van Chokma naar Chesed. Het onzichtbare als werkelijkheid: Chesed is groei en verdichting, Chokma de eerste manifestatie van het onzichtbare in het zichtbare.

I Tjing

45 Tsw'ei - 'Het Verzamelen'.

Rune

Man/mannaz ('het zelf). De vereniging van micro- en makrokosmos of de bemiddeling tussen individu en God. Volgens Crowley toont De Hogepriester de weg van de vereniging van het individu met het universum.

Dierenriem

Stier. Crowley ziet in deze kaart de aarde in haar sterkste en meest evenwichtige vorm, om welke reden de troon van de hogepriester geflankeerd wordt door een stier en een olifant, waarin de zwaarte van de materie zich bijzonder goed weerspiegelt.

Godheid

De christelijke Drie-eenheid als hoogste geestelijke gezag.

Mythologie

Avondmaal, de laatste maaltijd van Jezus met de apostelen voor zijn offerdood; Amfortas, de Keltische Graalkoning, die de oude, impotente, wegwijnende kracht personifieert, die verlost moet worden door het goddelijke kind (daar Parsifal, hier Horus).

Cultusoorden

De Sint-Pieter en het Sint-Pietersplein in Rome of het vloermozaïek (labyrint) van het binnenste van de kathedraal van Chartres.

Feestdag

Boete- en biddag of het feest ter ere van Petrus (29 juni).

Ritueel

Gebed, godsdienst of meditatie.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Het Laatste Avondmaal van Leonardo da Vinci of het fantastische schilderij *Mozes en het brandende braambos* van Ernst Fuchs.

Literatuur

De *Pentateuch* (vijf boeken van Mozes).

Muziek

De negende symfonie van Bruckner. 'Een confrontatie met God' heeft men het eerste deel (Mysterioso) wel genoemd; het laatste (Adagio) heeft de componist aan de 'lieve' God gewijd.

Geur

Wierook.

Edelstenen

Amethist, hyacint (oranjekleurige zirkoon).

Astrologie

De Zon in Boogschutter symboliseert de verkondiger en leraar van esoterische waarden, Jupiter in Vissen 'het visioen van het eeuwige'.

Citaten

Hecht geen geloof aan welke overleveringen dan ook alleen maar omdat ze langere tijd in vele landen geldigheid bezeten hebben. Hecht geen geloof aan iets alleen maar omdat velen het voortdurend herhalen. Accepteer niets alleen maar omdat een ander het gezegd heeft, het op de autoriteit van een wijze berust of het in een heilig geschrift geschreven staat. Geloof niets alleen maar omdat het waarschijnlijk is. Hecht geen geloof aan inbeeldingen en visioenen die je voor van God geschreven houdt. Geloof niets alleen maar omdat het gezag van een leraar of priester erachter staat. Geloof dat wat je door lange eigen beproeving als juist bevonden hebt, wat zich met jouw welzijn en dat van anderen laat verenigen.

Gautama Boeddha

God is overal. De enige weg waarlangs je hem niet zult vinden, is die waarop je hem zoekt!

Akron

6. De Geliefden

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

Eros.

Letter

Zain/Dsain = S/Ds ('zwaard'); getalwaarde 7. De bolvormige hermafrodit, die zichzelf omarmde, werd door een zwaard in twee helften gedeeld, die sedertdien constant op zoek naar elkaar zijn.

Getal

6 is het getal van de vereniging der tegendelen en het wederzijds in elkaar doordringen, hetgeen gesymboliseerd wordt door de zespuntige ster en ook in de hexagrammen (Gr. hex = 6 en gramma = letter) van de I Tjing, waarin yin en yang op haast ontelbare manieren bij elkaar komen.

Levensboom

De verbinding tussen Bina en Tifaret. Crowley schrijft: *Deze verbinding is een symbool van de inspiratie (Bina) die naar de bedekte figuur afdaald (Tifaret), die een profeet voorstelt die de vereniging van de koning met de koningin tot stand brengt.*

I Tjing

31 Siën - 'De Inwerking' (Het Hofmaken).

Rune

Kaon/kaunaz/kan ('vuur') en wunna/wunjo ('licht'). Kaon, de zesde rune, drukt de potentie of actieve kant van De Geliefden uit, het integreren van de tegendelen in de vereniging of de creatieve aspecten van de seksuele liefde, terwijl wunna voor het rustpunt in het midden tussen tegengestelde bewegingen, harmonie en vreugde staat en zo voor het einde van disharmonieuze onevenwichtigheid.

Dierenriem

Tweelingen. Crowley wijst hier op de paarsgewijs geordende voorstelling van de kaartsymbolen, die daardoor een dubbel of tweelingachtig karakter krijgen (achter ieder idee gaat een tegendeel verborgen).

Godheden

De door de Morgenster belichaamde liefdesgodinnen Aphrodite, Inanna en Venus en hun boogschietende mannelijke tegenhangers Eros, Amor en Cupido.

Mythologie

Adam en Eva, of Amor en Psyche, het sprookje over de vereniging van de sterfelijke Psyche met de goddelijke Eros. Crowley vertelt: *Er is een legende van Eva en de slang, want Kaïn was het kind van Eva en de slang en niet van Eva en Adam; om die reden droeg Kaïn, nadat hij zijn broer dood had geslagen, op zijn voorhoofd het teken dat het teken van het in de Apocalyps genoemde Beest is en het teken van de inwijding: 666. Het vergieten van bloed is noodzakelijk; want de kinderen van Eva werden niet door God aangehoord tot er bloed vergoten werd. Dat is een mysterie van de zesde sleutel van de tarot, die niet De Geliefden genoemd zou moeten worden, maar 'De Broeders'.*

Cultusoorden

Kythera (Kithira), het Griekse eiland tussen de Peloponessos en Kreta. In de Oudheid het centrum van de liefdescultus van Aphrodite.

Feestdag

Liefdesnacht. In het bijzonder de eerste liefdesnacht of de eerste gemeenschap met een nieuwe partner.

Ritueel

Het 'chemisch huwelijk'. Magisch liefdesspel tegen spirituele achtergrond.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De inscheping naar Kythera van Antoine Watteau of de zinnelijke, aan het frivole grenzende gratie op het schilderij *De schommel* van Jean-Honoré Fragonard. In thematisch opzicht *Het oordeel van Paris* van Rafaël en *De verdoeming der geliefden* van Matthias Grünewald.

Literatuur

De sonnetten van Francesco Petrarca, de minnedichten (ridderlijke liefdeslyriek) of *Roman de la rose* (oudfranse roman in verzen uit de 13de eeuw) van Guillaume de Lorris. Beschrijving van een zoektocht naar een roos als symbool van het voorwerp van liefde.

Muziek

Sjoelamietes liefdesliederen uit de opera *Die Königin von Saba* van Karl Goldmark of Isoldes verlossingsverlangen (een monument van laaiende liefdesgloed uit de diepte van onverzadigbare hartstocht) uit *Tristan und Isolde* van Richard Wagner.

Geuren

Muskus, sandelhout.

Edelstenen

Carneool, rode koraal, rozekwarts.

Astrologie

Venus/Mars (op een hoger niveau Zon/Maan). De mannelijke planeten Zon en Mars en de vrouwelijke planeten Maan en Venus geven niet alleen opheldering over de wensen en voorkeuren in de relatie, maar tonen ook zowel het zelfbeeld als het 'gezochte beeld' en beschrijven zo hoe de vereniging van de vier (vgl. 'Achtergrond /Chemisch huwelijk') eruit zal zien.

Citaat

Wanneer iemand geen vermoeden heeft van het eeuwige, dat inherent aan de liefde is, maakt hij er al gauw een persoonlijke tragedie van, en dan is voor de zoveelste keer een vonk van het eeuwige vuur in een plas gedoofd.

Marie-Louise von Franz

7. De Wagen

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

Het vertrek van de held; het begin van de zoektocht (queeste) naar de Graal.

Letter

Chet - Ch ('omheining'); getalwaarde 8. Chet betekent omheining of haag en symboliseert de afgeperkte realiteit.

Getal

7 = het getal van goddelijke en aardse harmonie (3 + 4), het (nood)lot en transformatie.

Levensboom

Het pad van Bina naar Geboera. Crowley geeft het commentaar: *Kreeft is het hoofdteken van water en symboliseert het eerste heftige opkomen van dit element. Het van Bina (Grote Moeder) naar Geboera (beweging) leidende pad komt zo overeen met de invloed der goden, die door de sluier van water (d.i. bloed) naar de energie van de mens omlaag stroomt en deze inspireert.*

I Tjing

4 Men - 'De Onrijpheid' (De Jeugdwaasheid).

Rune

Rit/raido ('rit', 'weg', 'wagen', 'wiel') is de vijfde rune en beschrijft de (gevolgen van de) handelingen van de held op de weg naar zichzelf.

Dierenriem

Kreeft. Kreeft is het thuis van de Maan en symboliseert het zich terugtrekken in de innerlijke gevoelsaard, terwijl de driftenstructuur naar buiten (op de partner of schaduw) gericht is.

Godheden

Sjiva in zijn vuurwagen, de mystieke wagen van Elias, de vuurwagen van Ezechiël of de triomferende Osiris.

Mythologie

Het opkomen van de zonnehelden, maar ook hun val; de goden- en heldenzonen Faëthon, Ikaros of Bellerofon, die het gevleugelde ros Pegasos berijdt. Faëthon was de zoon van Helios, die van zijn vader voor een dag de zonnewagen mocht mennen; hij kon het ros echter niet in toom houden, zodat het te dicht bij de aarde kwam en alles in brand zette. Ongeveer op dezelfde manier, maar omgekeerd verging het Ikaros, die met zijn wassen vleugels te dicht bij de zon kwam en in zee stortte.

Cultusoorden

De tempels in Khajoeraho en Konarak. In de grote tantrische tempels is een door paarden getrokken wagen te zien, die in het spoor van de tijd - ofte wel de gevolgen van de handelingen van de mens - naar voren rolt.

Feestdag

Pascha (Pèsach). Oorspronkelijk een nomadisch lentefeest (offering van het eerst geboren stuk van de kudde, apotropaeisch of bezwerend bestrijken van de deurbovendrempel met bloed), waarvan Mozes een cultusfeest ter herinnering aan de uittocht uit Egypte maakte.

Ritueel

Rijpheidsproef (door bestaande gebruiken - inwijdingsriten - geregelde opname van een nieuweling in een stand/kaste of leeftijds- of religieuze gemeenschap).

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Cipressenlandschappen van Vincent van Gogh. Laaiende intensiteit door lekkende en kringelende penseelvoering!

Literatuur

Phaidros van Plato. Of de tweedeling van Nietzsche in apollinisch-rationeel en dionysisch-extatisch.

Muziek

De triomfmars in de *Aida* van Giuseppe Verdi. De zegevierende Radames trekt met de veroverde schatten langs de koning.

Geuren

Ceder, cipres, kardemom.

Edelsteen

Granaat. De tien sterren op het harnas van de wagenmenner, de erfenis van de hemelse Tao van zijn moeder, zijn bij Crowley waarschijnlijk stergranaten.

Astrologie

Mars (of Ram) in verbinding met de Zon of Mercurius. Mars als zinnebeeld van assertiviteit verbindt zich met de Zon als symbool van de wil of Mercurius als symbool van de weg (= denkwijze) tot het gebundeld opkomen der krachten.

Citaten

Ergens weten we diep in onze ziel meestal reeds waar het heen gaat, maar heel vaak maakt de hansworst, die we ik noemen, zo'n kabaal, dat we de stem binnenin niet horen.

Marie-Louise von Franz

Wie zijn ware zelf gevonden heeft, beziet het leven als het langscrollen van een wagenwiel.

Oosterse wijsheid

8. Evenwicht

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De rechter; de harmonie van de wereld.

Letter

Lamed = L ('uitgestrekte arm', 'bullepees'); getalwaarde 30. De letter symboliseert de zweep of teugel waarmee het individu aan de groep onderworpen wordt. Het resultaat is dat men zich zo gedraagt, dat het motief voor het persoonlijke handelen in overeenstemming is met de richting van het collectief.

Getal

8 = het getal van gerechtigheid en evenwicht, aangezien het steeds in gelijke getallen te delen is (tweemaal 4, tweemaal 2, tweemaal 1).

Levensboom

De verbinding tussen Geboera en Tifaret. Geboera (beweging) toont het verloop der tijd, waarin het leven zich 'beweegt', en Tifaret symboliseert het evenwicht tussen wasdom (Chesed) en vernietiging (Geboera) en is tevens een weerspiegeling van de hogere godssfeer (Kether), wat Goethe onder woorden brengt met: *Alleen de wet kan ons de vrijheid geven.*

I Tjing

21 Sje He - 'Het Doorblijven' (De Hervorming).

Rune

Aquizi/algiz ('bescherming') symboliseert de verbinding tussen hemel en aarde en representeert zo de goddelijke geboden of 'de wet'.

Dierenriem

Weegschaal. De Weegschaal stelt het evenwicht van alle dingen voor; Venus is er heerser van en Saturnus staat er verhoogd.

Godheden

Pallas Athena, Rea Diktyнна (de wetgeefster), Libera (de astrologische dame van de waagschalen), Maät (de godin der gerechtigheid) of de Griekse Horai: Dikè (recht) en Eunomia (de wetten in acht nemende, orde).

Mythologie

De openbaring van de Tien Geboden.

Cultusoord

Het Pantheon, de eretempel van de Fransen.

Feestdag

Equinox (dag-en-nachtevening).

Ritueel

Rechtspraak.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Sint-Maarten van El Greco. Aan het motief ligt de legende van het delen van de mantel ten grondslag: 'Zielsverbinding door materiële vereffening.'

Literatuur

De *Decaloog* ('Tien Geboden') of de *Magna Charta* van Chester.

Muziek

'De kunst van de fuga'. Het contrapunt in de fuga's van Bach.

Geur

Eau de cologne.

Edelsteen

Blauwe saffier (kristal).

Astrologie

Venus in Weegschaal in de zin van eerlijkheid en evenwichtigheid, met een 'kristalliserend' aspect naar Saturnus. Deze verbinding verzinnebeeldt de structuur die Venus' harmonie beheerst, wat ook Crowley's erfenis goed illustreert: *Liefde is de wet, liefde uit wil!*

Citaat

Ik houd meer van de slechte die weet dat hij slecht is, dan van de rechtvaardige die weet dat hij rechtvaardig is. Van de slechten echter die zich voor rechtvaardig houden is gezegd: 'Zelfs op de drempel van de onderwereld draaien ze zich nog niet om.' Want ze verkeren in de waan dat ze naar de hel gebracht worden om er de zielen uit te verlossen.

Chassidische vertelling

9. De Kluisenaar

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De oude wijze man; de innerlijke metgezel.

Letter

Yod/Jod = J ('hand'); getalwaarde 10. De grijsaard is de letter yod toegekend, die 'hand' betekent. Zijn hand draagt het licht. Het laatste symboliseert op zijn beurt inzicht en op hoger niveau innerlijke wijsheid en verzinking (zelfbeschouwing). Op een cynischer, voor Crowley typerend niveau laat de kaart echter nog een andere uitleg toe: *De magische staf van de heremiet belichaamt het in gift getransmuteerde spermatozoön ... Yod = fallus = spermatozoön = hand = logos = maagd*. Daarmee wil hij onverbloemd zeggen dat de weg naar verlichting op gesublimeerde onanie berust; ieder celibatair-religieus streven op verwonde en misvormde tantra.

Getal

9 = het getal dat zich in zichzelf terugtrekt (in tegenstelling tot de 6, die naar buiten treedt). Het getal van wijding (3 x 3) en bezinning. Het getal dat altijd bij zichzelf terugkeert: $9 + 9 = 18 = 9$ (cijfersom).

Levensboom

Van Chesed naar Tifaret. Van de gedachtevorm (Chesed verdichting, materialisering) naar de Geest Gods (Tifaret is het beseffende bewustzijn, dat het verlangen naar God de weerspiegeling van de Kethersfeer - in godsbewustzijn transformeert).

I Tjing

52 Ken - 'Het Stilhouden' (De Berg).

Rune

Is/isa symboliseert het kristalliseren en transformeren van uiterlijke doelen in dieper, innerlijk inzicht.

Dierenriem

Maagd. *Maagd vertegenwoordigt de onderste, ontvankelijkste, vrouwelijkste vorm van de aarde en vormt de korst van Hades. Mercurius is niet alleen de heerser van Maagd, maar hij staat in dit teken in verhoging. Aldus staat hij voor de spirituele lering dat het hoogtepunt van de afdaling in de materie de vernieuwing door de geest inluidt.* (Crowley)

Godheden

Kronos ('hoeder van de tijd') en Hermes (vgl. Engelse *hermit*, 'heremiet').

Mythologie

Nestor, de wijze raadgever van Agamemnon en andere helden in de Trojaanse Oorlog. Diogenes in de ton, die op Alexanders aanbod om een zijner wensen te vervullen hem niets anders verzocht dan uit de weg te gaan en hem het zonlicht niet te benemen.

Cultusoord

Athos ('heilige berg'). Grieks-orthodoxe monnikenrepubliek.

Feestdag

Winterzonnnewende. Vanuit de diepste duisternis naar het licht.

Ritueel

Vasten en meditatie.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De Nachtwacht van Rembrandt.

Literatuur

De bergrede (Mt. 5-7) of het *Nachtwandlerlied* uit *Zarathoestra* van Friedrich Nietzsche.

Muziek

Gregoriaanse gezangen of *Die Winterreise* van Franz Schubert.

Geuren

Jeneverbes, wierook, alsem.

Edelstenen

Onyx, kristal. Een in goud (zon) gezette en in onyx ingezette diamant symboliseert het in de duisternis geboren licht.

Astrologie

Saturnus als 'wachter op de drempel' of Saturnus in Waterman als het streven naar wijsheid en het bewaren van de onafhankelijkheid.

Citaat

Eenzame, jij volgt de weg naar jezelf! En aan jezelf gaat je weg voorbij en aan jouw zeven duivelen.
uit *Zarathoestra* van Friedrich Nietzsche

10. Geluk (Het Rad der Fortuin)

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

Het lot.

Letter

Kaph = K ('handpalm'); getalwaarde 20. Daar men - volgens een andere traditie - uit iemands handlijnen zijn lot kan afleiden, staat kaph voor de in de handpalm getrokken lotslijnen als afspiegeling van de innerlijke zielspatronen.

Getal

10 = het zinnebeeld van volmaaktheid. Het getal van de puntenpiramide (de heilige *tetraktys* van de Pythagoreeërs), die uit de grondtallen 1-4 bestaat en waarin de veelheid weer eenheid wordt.

Levensboom

De as Chesed-Netsach. Chesed staat voor verwerkelijking, materialisering en groeipotentie en Netsach voor de onstuimige kracht van stromende energie. De as belichaamt het vrije spel der krachten, dat slechts in balans blijft door de onwrikbare wetmatigheid der oneindige wisseling.

I Tjing

50 Ting - 'De Spijspot'.

Rune

Hagalaz ('hagel') of hagal ('al-haag' = 'wereld-al') is een allegorie voor de naaf van het rad der fortuin en zo voor de 'gevolg hebbende oorzaak', die verleden en toekomst verbindt en daardoor het lot regeert.

Planeet

Jupiter. *Het zou een bekrompen benadering zijn*, schrijft Crowley, *Jupiter uitsluitend als een symbool van het goede lot te zien; hij representeert het element geluk, de onberekenbare factor.*

Godheden

De godin Fortuna en de zijn, worden en vergaan spinnende schikgodinnen (Nornen), ook wel heersersessen over het hemelse sterrenrad genoemd.

Mythologie

De mythen over levensdraden. In de Griekse mythologie zijn het de drie dochters van de nacht (de Moirai) die de levensdraad spinnen: Klotho houdt de spinrok vast, Lachesis spint de draad en Atropos, de Onafwendbare, snijdt de draad af.

Cultusoorden

Omphalos, de heilige steen in halfovale vorm te Delphi, die voor de Grieken uit de Oudheid als navel van de wereld gold; of de piramide van Cheops en de raadselachtige Sfinx van Gizeh.

Feestdag

De vier vaste zuilen van het jaar of de feesten van de vier Cherubijnen: het feest van de stier op 1 mei, het feest van de leeuw op 1 augustus, het feest van de slang, die zich in een adelaar transformeert, op 1 november en het feest van de verlichte mens, die een engel wordt, op 2 februari.

Ritueel

Terugvoering ('vooruit het verleden in') of het vragen stellen over het lot (astrologie, tarot, runen, I Tjing).

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De tarotafbeeldingen van de Grote Arcana. Verder de voorstellingen van de godin Fortuna, die het rad der tijd draait, en ook de in de Middeleeuwen op het rad gelegde zondaren en martelaren.

Literatuur

De openbaring van Jahweh (Messiasverwachting); het boek *Ezechiël* (1,10), het visioen van de profeet Ezechiël, waarin velen de beschrijving van de landing van astronauten uit de ruimte menen te ontdekken.

Muziek

'Gezang der Nornen' uit de prelude tot de *Götterdämmerung* van Richard Wagner.

Geur

Kifi, de wierook van het oude Egypte. Als men het in de piramide van Cheops brandt en inhaleert, verschijnen de geesten der farao's.

Edelsteen

Dubbelpiramidevormige fluoriet (octaëder) of kwartsglas van meteoriet.

Astrologie

Saturnus, Uranus, Neptunus en Pluto. De heren van het karma!

Citaten

Het raadsel van de Sfinx:

Eerst gaat het op vier benen, dan op twee en dan op drie benen.

Kruipend als kind, rechtop lopend als volwassene en met een stok lopend als grijsaard.

(Antwoord: de mens)

Tijd - er is geen worden, geen vergaan, geen verleden, geen toekomst. Er verandert niets, er valt niets waar te nemen. Wat onze zintuigen melden is schijn, illusie, bedrog en zonder waarde. Al hetgeen we waarnemen, met onze zintuigen opnemen, bezit geen werkelijkheid, is niet te pakken, niet verstaanbaar. Een verandering van het zijn zou gezocht moeten worden in een overgang van iets wat is in wat niet is. Een verandering is daarom onmogelijk, en waarvan onze zintuigen de schijn wekken, namelijk een voortdurend veranderende stroom van gedaanten, constant wisselende gebeurtenissen, is zinsbedrog. Er gebeurt niets, er geschiedt niets. Niets wordt oud en niets nieuw; er wordt niets weggenomen, en niets komt erbij. Het bestaan is een onaantastbare volmaakte bol.

Parmenides van Elea

11. Lust

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

Het wilde.

Letter

Tet = Th ('slang'); getalwaarde 9. De verbinding van wil en vlees manifesteert zich in de 'leeuwslang' (slangenkracht van Koendalini), die naar de bron van de hoogste lust opstijgt.

Getal

11 = het getal van de zonde. 1 stap voorbij de goddelijke orde (van de 10 Geboden).

Levensboom

De verbinding tussen Chesed en Geboera. Chesed staat voor verwerkelijking, verdichting en voltooiing, Geboera voor weerstand, verhinderend en oorlog. Beide zijn echter langs de horizontale as met elkaar in evenwicht, wat niet alleen oorlog en tegenstand betekent, maar ook geluk door levenskracht, of zoals Crowley schrijft: *Lust door vreugde over de ontplooiende kracht*.

I Tjing

26 Ta Tsj'oe - 'De Temmende Kracht van het Grote'.

Rune

Gifu/gei ('geschenk') = verbinding door uitwisseling = psychische en lichamelijke vereniging.

Dierenriem

Leeuw in de zin van een optimistische levenshouding, vitaliteit, trots, lust en hartstocht.

Godheden

Anoeket, de Egyptische godin van de lust, en de naakt op een leeuw rijdende godinnen Heba, gemalin van de Hettitische stormgod, en Hebe, echtgenote van Herakles; of de zonder wapens de leeuw bedwingende Griekse nimf Kyrene.

Mythologie

Simson (Samson), wiens lange haren door Delila afgeschoren werden, of de Babylonische godin Ishtar, die de hemelse stier aanbod om hem tegen Oeroek, de stad van Gilgamesj, te leiden.

Cultusoord

De Ishtarpoort in Babylon met zijn drake-, leeuwe- en stiermotieven.

Feestdag

De hondsdagen (in Nederland van 19 juli tot 18 augustus), waarop de zon en Sirius (Hondsster) tegelijk opkomen; of de elfde van de elfde om elf minuten over elf.

Ritueel

Koendalini of erotisch liefdesspel.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De lichte kant van de kaart vinden we in de weelderige zinnelijkheid van de vrouwelijke naaktschilderijen van Rubens of Renoir, de dieptepsychologische in het erotische grafische werk van markies de Bayros, en de duistere in het virtuoze cynisme van Dali (*De grote onanist, De verrijzenis van het vlees*).

Literatuur

Amor en Psyche en *De gulden ezel* van Apuleius. Op het lichte niveau valt te denken aan zulke van vitaliteit en hartstocht overlopende romans als *Alexis Zorbas*; op het duistere aan literaire obsceniteiten zoals die van markies de Sade (*Justine*).

Muziek

Le poème de l'extase van Alexander Skrjabin. In het 'Lied der verrukking' beleven we de extase van het eerste beschroomde ontluiken der gevoelens tot aan de zintuiglijk dronken, orgiastische razernij.

Geuren

Neroli-, niaoli- en patchoeli-olie. Deze transformerende geuren activeren de lusten ('innerlijke bereidheid') en zijn seksueel stimulerend.

Edelsteen

Robijn.

Astrologie

Venus in Leeuw. De creatieve expressie van de libido leidt tot hartstocht, verlangen en erotische uitstraling.

Citaat

De priesteres in Delphi en de priesteressen te Dodana hebben immers in bijzondere en openbare aangelegenheden van ons Hellas veel goeds gepresteerd in de toestand van waanzin, in die der redelijkheid echter nog weinig tot niets.

Plato, *Phaidros*

12. De Gehangene

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De opgehangen god; het offer.

Letter

Mem = M ('water'); getalwaarde 40. Mem staat voor opleving, stromen en symbiotische wedergeboorte (doop en andere zuiveringsrituelen).

Getal

12 = tijdgrens; $3 \times 4 = 12$ is de aan het aardse kruis (4) genagelde goddelijke kracht (3).

Levensboom

Het pad van Geboera naar Hod. De weg vanuit de belemmering (Geboera), die erin bestaat dat de maatschappelijk aanvaarde gedragspatronen geen nieuwe inzichten tolereren, leidt naar de geboorte van het zelf door een visionaire, alles op z'n kop zettende reactie (Hod).

I Tjing

12 P'i - 'De Stilstand' (Het Stokken).

Rune

Naut/nauthiz ('behoefte') en tiu/tyr/teiwaz ('universele vader') of hangatyr ('de opgehangen en opnieuw geboren god'). Naut symboliseert de behoefte en noodzaak om de stilstand en stagnatie aan te pakken door een radicale verandering in het leven, terwijl tiu/tyr voor vernieuwing door crisis en omkering der waarden staat.

Element

Water, het element van de grenzeloze overgave, dat pas tot rust komt, wanneer het beneden is aangekomen.

Godheden

Alle vastgekluisterde of opgehangen helden: Prometheus aan de Kaukasus, Odin aan de Wereld-as Yggdrasil, Attis aan de pijnboom en Sjemchasai aan de zuidelijke hemel als het sterrenbeeld Orion.

Mythologie

Lazarus; Jonas in de walvis.

Cultusoord

De Wodanseik bij Wolfheze (tussen Arnhem en Utrecht).

Feestdag

De avond voor Halloween ('pompoenennacht') of 29 februari.

Ritueel

Op het hoofd staan of de 'dans van de derwisj'. Een paar keer heel snel om je eigen as draaien, waarna de wereld vanzelf verder draait.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Verspottung Christi van Matthias Grünewald. Of de gekweldeheid en ontstellende blikken ('de tragedie van de mens') op de gezichten van Oskar Kokoschka.

Literatuur

De Edda.

Muziek

De opheffende breuk in de harmonisch gewaagde, chromatische madrigalen van Gesualdo (1560-1613), die aan de latere Schönberg doen denken.

Geur

Guayusa (rottend vlees). Een middel van Zuid-Amerikaanse genezers voor zuivering en vernieuwing (voor het afbreken van onverteerd voedsel).

Edelstenen

Kleurloze topaas ('watersaffier'), groenblauwe turkoois, edel galmei (zinkspaat).

Astrologie

Uranus, Neptunus en het 12de huis. Uranus als opheffing en omkering, Neptunus in het opzicht van offer en verlichting, en het 12de huis als symbool van verandering door isolement en diepgaand inzicht.

Alchemie

De *solutio* (oplossing). Opoffering door onvoorwaardelijke opgave en oplossing van het oude als noodzakelijke voorwaarde voor het grote werk der transformatie.

Citaat

De normale symbolen van onze wensen en angsten draaien zich in de namiddag van onze levensgeschiedenis om. Niet meer leven, maar de dood is de vordering. Zwaar om op te geven is dan niet meer de schoot, maar de fallus, zo tenminste levensmoeheid al niet op het hart drukt en de dood lonkt met de belofte van geluk, dat eerder de verlokking der liefde was.

Joseph Campbell

13. Dood

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

Het afscheid; de dood.

Letter

Nun = N ('vis'); getalwaarde 50. *Deze kaart correspondeert met de letter nun, die 'vis' betekent; het symbool van leven onder water, het zich door het water bewegende leven.* (Crowley)

Getal

13 = het ongeluksgetal. Met 12 sluit de cirkel zich (klok, kalender). Begint hij niet opnieuw bij 1, is de kringloop afgelopen, dan is het uit.

Levensboom

De as Tifaret-Netsach. Tifaret beschrijft de toestand van de schepping in haar evenwichtigste vorm en Netsach het vervagen van de materie: de as symboliseert de weg van de oplossing der dingen!

I Tjing

59 Hwan - 'De Oplossing' (Het Verstrooien).

Rune

Eihwaz of yer ('taxus') is de doodsrunen, want de taxus is de heilige boom van dood en wedergeboorte en als machtig symbool van het onwrikbare sterven een geliefde grafbeplanting.

Dierenriem

Schorpioen. Schorpioen heerst over de dood. Het teken regeert echter ook over de geslachtsorganen. Zo komen in dit teken dood en leven samen. Alan W. Watts meent: *Niets is scheppender dan de dood; want hij is heel het geheim van het leven.*

Godheden

Hades, de hoogste god van de dood, en zijn helpers Thanatos (Dood) en Hypnos (Slaap), zonen van Nyx (Nacht).

Mythologie

Reizen in de onderwereld (vgl. 'Dood en wedergeboorte').

Cultusoorden

Het doodsorakel van Ephyra (bij Mesopotamon in de buurt van Dodona, het oudste en met Delphi belangrijkste orakel van de Grieken). *Daar waar in de Acheron de Pyriphlegeton komt en de rivier de Kokytos, daar vindt men de duistere woning van Hades bij het heilige bos van Persephone, vol onvruchtbare weiden en hoge elzen en populieren.*

Homerus, *Odyssee*, hfd. 10

Feestdag

Allerheiligen of Allerzielen. Gedenkdag van gestorvenen.

Ritueel

Afscheid nemen, rouw, begeleiding van de doden, dodenbezwering.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De apocalyptische ruiter (houtsneede uit de *Apokalypse*) van Albrecht Dürer of *De pest* van Arnold Böcklin.

Literatuur

Bardo Thödol (Tibetaanse dodenboek).

Muziek

Stabat mater dolorosa van Vivaldi, *Der Tod und das Mädchen* van Franz Schubert of Mozarts laatste werk, zijn *Requiem*.

Geuren

Rottende paddestoelen, vochtige aarde, compost.

Edelstenen

Onyx, nefriet, malachiet.

Astrologie

Saturnus in het 8ste huis. De planeet van de grenzen, de scheiding en het afscheid op het levensgebied van het 'sterven en worden'.

Alchemie

Putrefactie (rottende gisting). Humusvorming als voorwaarde voor het nieuwe leven. De alchemisten noemden deze toestand ook heel aanschouwelijk 'het graf van Osiris', wiens helm het skelet op de kaart draagt.

Citaat

Daar is de dood. Niet die wiens groeten je in je jeugd eventjes aanscheerden, - de kleine dood, zoals men die daar begrijpt; je eigen hangt groen en onzoetelijk als een vrucht in hem, die niet rijpt.

O heer, geef ieder zijn eigen dood. Het sterven, dat uit ieder leven wijkt, waarin hij liefde had, zin en nood.

Want wij zijn slechts de schil en het blad. De grote dood, die ieder in zich heeft, dat is de vrucht waar het allemaal om gaat.

Rainer Maria Rilke, *Stundenbuch*

14. Kunst (Alchemie)

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De geleider van de zielen; de gulden middenweg.

Letter

Samekh = S ('pijler, fundament'); getalwaarde 60. Alchemie is de stammoeder van onze spirituele ontwikkeling, de basis, pijler en het fundament van onze esoterische traditie.

Getal

14 = 2 x 7. Getal van hulp in nood: 14 christelijke noodhelpers, 14 helpers die Nagal, de Babylonische god van Koeta, in de onderwereld begeleiden.

Levensboom

De fundamentele kracht van Jesod (basis) gaat in een directe straal naar Tifaret (zon). Het resultaat van de alchemistische operatie stijgt als een lichtstroom uit de ketel omhoog (Jesod) en spreidt zich uit in een regenboogkleurige bloem (Tifaret).

I Tjing

15 Tj'ien - 'De Bescheidenheid'.

Rune

Ehwaz of eh/eoh (voortgang) en laguz of luga (loutering). Ehwaz houdt verband met geleidelijke ontwikkeling en gestage vooruitgang, niet langzame groei en talrijke veranderingen en wijzigingen, en laguz is een rune die het evenwicht van stof, energie en geest beschrijft, een rune van het zelf, een sleutel tot transformatie en tevens een symbool van datgene wat de alchemisten *conjunctio*, het mystieke huwelijk, noemden.

Dierenriem

Boogschutter. *Sagittarius is de Boogschutter en de kaart is een veraanschouwelijking van de jageres Diana. De verbinding van de maan en de jageres wordt door de vorm van de boog aangegeven en het doorboren van de regenboog door de pijl past bij de occulte betekenis van het teken Boogschutter.* (Crowley)

Godheden

Iris, godin van de regenboog, of Nemesis, heerseres over de juiste maat en hoedster van de goddelijke orde.

Mythologie

Overleveringen inzake bondgenoten (van het andere geslacht), die de held/heldin terzijde staan op de gevaarlijke weg: Odysseus/Athena, Theseus/Ariadne, Inanna/Ninsjoeboer.

Cultusoord

De Alchemistensteeg in Praag.

Feestdag

Van het feest van de Moeder der Zeven Smarten (Jesod) tot de opstanding van Jezus (Tifaret).

Ritueel

Alchemistische transmutatie.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De kruisiging van Rafaël. Aan de voet van het kruis is een engel weergegeven, die het bloed van Jezus opvangt in twee kroezen.

Literatuur

Hermetische en alchemistische geschriften van Paracelsus.

Muziek

De Mariavesper van Monteverdi.

Geuren

Lavendel, muskadel.

Edelstenen

Gele saffier, goudtopaas.

Astrologie

Mercurius als heerser van Maagd en het 6de huis. Evenwicht en harmonie of zuiverings- en transformatieprocessen (soms tot op het niveau van voor het lichaam schadelijke, steriele verdringingen van instincten).

Alchemie

Door steeds weer oplossen en stollen (*solve et coagula*) voltrekt zich het alchemistische proces van de transmutatie van het lagere (lood) in het hogere (goud).

Citaten

Nooit zul je uit de andere dingen de eenheid scheppen, wanneer je niet ze eerst ongedeeld bent geworden.

Agrippa von Nettesheim.

'Zoals u nu weet,' ging de alchemist verder, 'betekent transmutatie de overgang van de ene toestand in een andere. Dat kan allemaal bereikt worden, doordat men de deeltjes uitwisselt en opnieuw ordent, zoals bij een televisiestation. Het gaat om hetzelfde proces. Het onderscheid is slechts dat de uitwisseling bij de televisie mechanisch plaatsheeft, op basis van natuurwetten, terwijl deze hier een individueel gecontroleerd proces is, dat tot hetzelfde resultaat leidt - en wel tot de oplossing en nieuwe structurering van deeltjes materie (...) Daar dit goddelijke, kosmische, universele bewustzijn alles omvat, is er niets dat er afgescheiden van is of er buiten ligt. Wat voor de onvolmaakte mens zo moeilijk te begrijpen is, dat is de volmaaktheid zelf. Zodra de mens in het evolutieproces geleerd heeft zijn eigen identiteit te vinden, zal hij in staat zijn dat wat hij is te integreren in dat wat er is. Daarbij is er geen geweld, geen druk, geen bedreiging of bestraffing ... slechts een vrijwillig opgaan in dat wat 'het' is.'

Broeder Albertus alias Albert Riedel,
De alchemist van de Rocky Mountains

15. De Duivel

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

De vijand als donkere zijde van God.

Letter

Ayin/Ajin, (H)Ain = Gh ('oog'); getalwaarde 70. Het derde oog symboliseert inzicht en besef (besef is het perspectief der relativiteit).

Getal

15 = het getal van de volle maan (de 15de van een maan(d) = de dag van volle maan).

Levensboom

De as Tifaret-Hod (met de nadruk op Hod). Voelen we ons in de dwangstructuren van Hod gevangen en is ons innerlijk midden ons doel (Tifaret = harmonie), dan moeten we ons tussen beide sefirot blootstellen aan de ervaringen van de duivel, die ons met de lage instincten in onze eigen psyche confronteert.

I Tüing

36 Ming 1 - 'De Verduistering van het Licht'.

Rune

De Duivel hangt samen met het schaduwdeel (ondersteboven) van haast alle runen, in het bijzonder met: fehu/feoh (I), mannaz/man (V), kaunaz/kaon (VI), algiz/aquizi (VIII) en laguz/luga (XIV).

Dierenriem

Steenbok. Crowley beschrijft de kaart als de scheppende energie in haar meest materiële vorm of mannelijkste uiting: *In de zodiak bezet Steenbok het zenit. Hij is van alle tekens het meest verhoogd, hij is de met groot plezier over de toppen der aarde springende geit. Saturnus, de heerser ervan, is Set, de ezelkoppige god van de Egyptische woestijn. De naam refereert aan alle godheden met dezelfde medeklinkers, zoals S(J)aitan en Satan.*

Godheden

De gevallen engelen Sjemchasai, Azazel, Helel, Samaël en de omlaaggestorte morgenster Lucifer; de Egyptische god Set (vaak als slang of rode ezel voorgesteld); Beëlzebub (van Baäl-Zebul, verbasterd tot Baäl-Zebub, d.i. 'heer der vliegen'); Pan Pangenitor, de alverwekker.

Mythologie

Het verraad van Judas (Mk. 14,17-21), de bekoring van Jezus in de woestijn (Lk. 4,1-13) of Gods vloek over Adam, Eva en de slang.

Cultusoorden

Elbrus in de Kaukasus, de heilige berg der Ariërs (in de Tweede Wereldoorlog beklommen alpenjagers van de SS de top van de Elbrus, de magische bergtop van de sekte Vrienden van Lucifer, en ontvouwden daar de volgens zijn ritus gewijde hakenkruisvlag). Crowley merkt op: *Wezenlijk voor de symboliek van deze kaart is de omgeving onvruchtbare oorden en in het bijzonder hooggelegen plaatsen. De cultus van de berg vormt een precieze parallel. Het Oude Testament staat vol aanvallen op koningen die op hooggelegen plaatsen plechtig cultushandelingen verrichtten; en dat terwijl Zion zelf een berg was! Dit inzicht leefde voort*

tot zelfs in de dagen van de heksensabbat, die indien mogelijk op onbewoonde, woeste hoogten werd gehouden of op een wilde, verlaten plek, die niet door de kunstmatigheid van de mens bezoedeld was.

Feestdag

Walpurgis(nacht).

Ritueel

Zwarte missen. Tegen meer recente historische achtergrond de twijfelachtige rituelen en inwijdingsceremoniën van de strijdbare monniken van de doodseskaders of de kamikaze in de Tweede Wereldoorlog.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De tuin der lusten van Hiëronymus Bosch en *De helletocht* der verdoemden van Peter Paul Rubens.

Literatuur

6de en 7de boek van Mozes.

Muziek

'Droom van een heksensabbat' (*Symphonie fantastique*, laatste deel) van Hector Berlioz.

Geur

Zwarte tabak. Allegorisch: pek en zwavel!

Edelstenen

Vuuroopaal, karbonkel. Baphomet, het geheime afgodsbeeld der Tempeliers, heeft twee karbonkelstenen als ogen.

Astrologie

Saturnus' erfgoed in zijn uitdrukkingsvorm als duistere macht (Pluto in het 2de huis of Uranus in het 8ste).

Alchemie

Mercurius, de in de materie verborgen of gevangen, wereldscheppende geest.

Citaten

Het is de tijd van de zonsverduistering, die aan de aardbeving voorafgaat. Door de nacht verspreidt het bleke lichaam van de stervende god als fosfor een schijnsel, maar het straalt zonder te verlichten. Ook de sterren hebben hun licht verloren; want al het lichte heeft HIJ in zich opgenomen.

Eenzaamheid heerst rond het kruis, en de aarde is als uitgestorven. Daar roept tussen zijn doodsgereutel door de heiland over de woestijn: 'God, mijn God! Waarom hebt gij mij verlaten!'

Zijn roep vindt geen weerklank. De natuur herkent de stem niet meer, evenmin als ze het licht nog herkent. Maar uit de duisternis pakt de tegengod zich samen. Tronend op zwarte wolken laat hij zich naar het kruis toe zweven. - Het is Sjiva, de Vernietiger, het is Priapos met het obscene symbool, met de grimas van hoon over dat wat men liefde noemt. En de afgod spreekt:

'Wie roep je? Alleen wij zijn er nog; alleen jij en ik, je eeuwige tegendeel, verder niets meer. Je roept naar de God die je voor je genomen hebt. In je streven naar eigen goddelijkheid heb je de wereld haar God ontnomen; waar is er nog een God buiten jou? Je haat wilde je uitroeien, maar

door je zwaard ertegen te verheffen ben je er ten prooi aan gevallen. Nu heeft je creatuur zich tegen je gekeerd en je aan het kruis genageld. Zie, ik ben je creatuur, het gedrocht van je eigen haat. Vernietigen wilde je mij, maar je hebt me slechts vetgemest.

Toen ik je destijds alle koninkrijken der wereld beloofde, als je in aanbidding voor mij neerviel, toen versmaadde je ze al, toen haatte je reeds de werken van hem die je nu roept, want je wilde hem gelijken; toen wierp je verachtelijk tegen: Er staat geschreven: De Heer uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.

Wie is nu je Heer, anders dan ik; want buiten ons is er niets meer.

Ook ik moet vergaan op het ogenblik dat jij sterft. Maar was dat dan heel je trotse levenswerk?

Jij leert toch: Heb uw vijanden lief - Heb nu mij lief, je ergste en laatste vijand.

Alleen maar omdat je liefde niet volmaakt was, heb je mij geschapen, zoals je mij in mijn afgrijselijke misvormdheid voor je ziet. Destijds in de woestijn was ik mooi. Nog een keer beveel ik je nu mij te aanbidden. Heb mij lief! Erken dat ik jouw God, jouw Vader ben.'

Jezus heft langzaam zijn hoofd op en zijn ogen kijken in het vreesaanjagende gelaat van zijn vijand. Dan spreekt hij, van grenzeloze liefde vervuld, tot hem:

'Vader, in Uw handen beveel ik mijn geest!'

En het licht, dat uit de heilige geest stroomt, begint weer de aarde te verlichten. De zon komt te voorschijn en de zwarte wolken, de troon van de tegengod, vervliegen in het niets.

Een reusachtige donder slaat door de lucht, de aarde beeft, het gordijn in de tempel scheurt, en daar ligt in alle openheid voor de gelovige het allerheiligste.

De brekende ogen van de Heiland zien neer op de verlostte natuur. En luid klinkt zijn stem:

'Het is volbracht!'

Erwin Reisner, 'De god en de afgod'
(uit: *Vom Ursinn der Geschlechter*)

16. De Toren

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De bliksem; de omwenteling.

Letter

Pé = P ('mond'); getalwaarde 80. De vuurspuwende reuzebek of de 'muil van Dis' personifieert de creatieve agressie.

Getal

16 = 4 x 4 = verharding.

Levensboom

Van het contour- en structuurloze vervloeien (Netsach) naar de overdreven, met details gepreoccupeerde structuur van Hod. Tussen het onevenwichtige van Netsach en het onevenwichtige van Hod moet gerekend worden op de verwoesting van de gepolariseerde materie, die zich echter dikwijls juist door de vernietiging psychisch in een 'hoger evenwicht' transformeert.

I Tjing

51 Tsjen - 'Het Opwindende' (De Schok, De Donder).

Rune

Sowelu/sig ('energie') symboliseert de bliksem, die als een donderslag bij heldere hemel inslaat; in geval van machtsmisbruik verzinnebeeldt de rune het 'zich door de vernietiging herstellende' evenwicht.

Planeet

Mars. *De Toren heeft in zijn eenvoudigste uitleg betrekking op de kosmische energie in haar grofstoffelijkste vorm. De kaart verbeeldt de vernietiging van de materie door vuur. Op het onderste gedeelte van de kaart wordt de vernietiging van het oude tijdperk door bliksem, vlammen en oorlogsmachines voorgesteld.* (Crowley)

Godheden

Sjiva, de Vernietiger; de bliksemgoden Zeus en Thor (Donar) en de apocalyptische wereldvernietiger. *Sjiva wordt dansend op de lichamen van zijn vereerders voorgesteld. Voor de meeste westerse geesten is dit niet gemakkelijk te begrijpen. In het kort stelt deze leer dat de laatste werkelijkheid het niets is. Zodoende kleven er aan alle manifestaties, om het even hoe verheven of gelukkig, altijd nog smetten. Voor het bereiken van de volmaaktheid moeten alle bestaande dingen vernietigd worden.* (Crowley)

Mythologie

De ondergang van Sodom en Gomorra, de bazuinen van Jericho, de bouw van de toren van Babel, de razende Sjiva of de plotseling door blindheid getroffen Saul/Paulus (bekering door Christusvisioen).

Cultusoorden

De ruïnes van Babylon. Als getuigenissen van de jongste geschiedenis Hiroshima, Auschwitz of, heel recent, het platgebombardeerde Bagdad.

Feestdag

6 augustus (1945). Herdenking van de atoombom op Hiroshima.

Ritueel

Vernietiging, sterven. Op therapeutisch terrein: pijntherapie, bio-energetica (openbreken van verhardingen/pantsers) en rebirthing (loslaten door opnieuw herinneren, genezing door nieuwe geboorte).

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

Guernica van Pablo Picasso.

Literatuur

Mene, mene, tekel ufarsin. Het menetekel van koning Belsazar, vernoemd naar de door Daniël (Daniël 5,25) uitgelegde geheimzinnige spreuk tijdens het heiligschennende feestmaal van Belsazar: *geteld, geteld, gewogen en te licht bevonden.*

Muziek

'Tuba mirum' uit het *Requiem* van Hector Berlioz. Schildering van de ondergang van de wereld ten gevolge van het wegvallen van de harmonieuze wetmatigheid.

Geur

Rook. De bijtende reuk van vuur.

Edelstenen

Oogmalachiet, zwarte opaal. Malachiet is een in zwartgroene, in druiventrosachtige kristallen voorkomend mineraal (zoals het overigens ook in het groene patina van koperen kerkdeuren ontstaat).

Astrologie

Saturnus/Uranus (doorbrekend inzicht) als het plotseling openbreken van verhardingen en de daarmee gepaard gaande vernietiging van oude waarden.

Alchemie

De zwarting (*nigredo*) is de donker geworden Mercurius senex, waaruit de 'spiritus' en de 'anima' geweken zijn.

Citaat

Ook al zou ik het onzinnigste doen wat je maar kunt bedenken - dan nog was het altijd beter dan terugvallen in de maalstroom van het aloude, waarvan het laatste doel een zinloze dood is.

Gustav Meyrink

17. De Ster

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

Het water des levens.

Letter

Hé = H ('raam'); getalwaarde 5. De Hebreeuwse letter betekent 'raam': symbool voor het verlangen naar de engelen en door hen gedroomde sterrenwereld.

Getal

17 is het getal van de nieuwe hoop. Van de laatste volle maan af gerekend is het op de 17de nacht dat, na drie aartsdonkere, maanloze nachten, voor 't eerst weer de sikkel van de nieuwe maan (als een zilveren streep) waar te nemen is aan de westelijke horizon.

Levensboom

Chokma-Tifaret: Chokma's onbeschrijflijk visioen schemert door Tifarets zicht, waarin zich weer het spiegelbeeld van het onbeschrijflijke uitdrukt, zij het dit keer als innerlijk visioen. Chokma (wijsheid) staat voor de eerste manifestatie van het goddelijke in de aanraking met de psychische werkelijkheid; Tifaret (harmonie) beschrijft de toestand van evenwicht en is tevens een spiegeling van het sterrenniveau (sfeer van Kether).

I Tjing

61 Tsjoeng Foe - 'Innerlijke waarheid' (Innerlijk Vertrouwen en Waarachtigheid).

Rune

Wunjo/wunna ('gelukzaligheid') en laguz/luga ('water, levensenergie'). Wunjo symboliseert de 'goede ster' (het goede gesternte) en laguz/laf de 'stromende harmonie', die door stromen en groeien het innerlijke godsverlangen stilt (het verlangen van het leven naar zichzelf vervult).

Dierenriem

Waterman. Crowley vergelijkt de kaart met de 'waterdrager', de hoeder van het levenswater dat Noet, de heerseres der sterren, uit haar kelken laat stromen.

Godheden

Aphrodite/Venus (de 'naakte godin'); Asjera, Astarte, Isjtar of Isis en de zeven orakelpriesteressen, de zeven wijzen van Arabier (ook wel de zeven zuilen der wijsheid genoemd).

Mythologie

De Indiase mythe over het eeuwig worden en vergaan van alle tijdperken, werelden en scheppingen; in de Griekse mythologie de zeven dochters van Atlas en Pleione, de Pleiades, die door Orion achtervolgd werden, totdat Zeus ze als sterrenbeeld (Zevengesternte) aan de hemel plaatste.

Cultusoorden

De tuin der Eumeniden (op de heuvel Kolonos bij Athene); de tuin der Hesperiden; het eiland der gelukzaligen (mysteriën) of de Rijnrots Loreley.

Feestdag

'Het Feest van de Bevrijding van het Lentewater'. Tibetaans feest bij de eerste volle maan na de opkomst van Sirius (Hondsster).

Ritueel

Rituele reiniging (bad) als symbool van levensvernieuwing en contemplatie.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De geboorte van Venus van Sandro Botticelli. Reeds voor de oude Grieken was schoonheid identiek met waarheid. Zij leerden dat de geest niets was zonder harmonie.

Literatuur

Het hooglied van Salomo.

Muziek

Het 'Gesang der Rheintöchter' in de *Rheingold* van Richard Wagner, of 'Ist ein Traum, kann nicht wirklich sein', terzet en slotensemble uit de *Rosenkavalier*, van Richard Strauss. De bovenaardse schoonheid van de hoge vrouwenstemmen geeft een indruk van de betoverende, bekoring van deze kaart.

Geuren

Jasmijn, roos, sandelhout, amandelolie.

Edelstenen

Aquamarijn, rozekwarts, stersaffier of de op de sterrenhemel lijkende lapis lazuli.

Astrologie

Jupiter in Waterman (2de huis) in de zin van optimisme en een ruime blik, of Venus in Vissen (12de huis) als uitdrukking van het verlangen naar het ondoorgrondelijke en het streven naar God.

Alchemie

De witting (*albedo*). Na de zwarting (*nigredo*) volgt door afwassing (*ablutio, baptisma*) de witting, waarbij de door de dood geweken ziel (*anima*) weer met het lichaam verenigd wordt.

Citaat

Wij, het water des levens! Bron die aan zichzelf ontspringt en des te overvloediger stroomt, naarmate er meer uit gedronken wordt ... Drink! Drink! Doe wat je wilt!

Michael Ende, *Die unendliche Geschichte*

18. De Maan

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetype

De nacht.

Letter

Qoph/koph = K ('achterhoofd'); getalwaarde 100. In relatie met de volgende troef, De Zon, die de letter *resch* ('hoofd') draagt, heeft het 'achterhoofd' betrekking op datgene wat 'daarachter' is. Als het hoofd als zetel van het verstand voor het waakbewustzijn staat, dan heeft de innerlijke bron (achterhoofd) de taak om de intuïties uit de diepte omhoog te halen en ze toegankelijk te maken voor het bewustzijn, zodat ze door het handelen in realiteit vertaald kunnen worden.

Getal

Alle maans- en zonsverduisteringen keren na 18 jaar in dezelfde volgorde terug. In vroeger tijden werden ze met onheil in verband gebracht.

Levensboom

De verbinding tussen Netsach en Malkoet. Crowley becommentarieert deze sfeer als volgt: *De maan, die aan het hoogste en het laagste deelheeft en de tussenruimte opvult, is het universeelst van alle planeten. In haar hogere aspect is ze de verbindende schakel tussen menselijk en goddelijk, zoals op Atoe II (De Hoge priesteres) weergegeven is. Op deze troef - haar laagste avatar - verbindt ze de aardse sfeer van Netsach en Malkoet, het hoogtepunt van de verstoffelijking van alle hogere vormen.*

I Tjing

29 K'an - 'Het Onpeilbare' (De Afgrond).

Rune

Perth/peorth ('het verborgene') is een spiegel van de ziel en heeft betrekking op de diepste zijnslaag. Deze mysterierune verwijst naar de transformatie diep binnenin ('uterus van de maan') en beschrijft de reis door de onderwereld of het chthonisch aspect van de geboorte.

Dierenriem

Vissen. *Vissen is het laatste teken van de dierenriem*, schrijft Crowley. *Het vertegenwoordigt het laatste stadium van de winter. Het mag als de poort naar de wederopstanding gezien worden (de letter qoph betekent 'achterhoofd' en hangt samen met de krachten van de kleine hersenen). In het systeem van de oude tijd vond het herrijzen van de zon niet plaats door de winter, maar door de nacht; en deze kaart representeert middernacht.*

Godheden

Anoebis, de Egyptische god der doden, voorgesteld met een jakhalskop; Kefra, de scarabee, die in de Egyptische mythologie de zon naar de dageraad rolt; of Hekate, de Griekse godin van de tovenarij en geesten en spoken, die 's nachts, onder begeleiding van de drie Erinyen en de hellehond Kerberos ('geest van de afgrond'), rondwaalt en in relatie staat met Medusa, Hydra en Kali (Kali Oema = vormloosheid of niet-zijn).

Mythologie

Hydra, de negenkoppige, mensenverslindende waterslang, wiens koppen steeds weer aangroeien; het labyrint van koning Minos op Kreta; of de onderwereldreizen van

Orpheus, Odysseus, Herakles, Psyche en Aeneas. Er vindt onmiskenbaar een wisselspel plaats tussen de maan en de dood, want de maan verlangt naar de onderwereld en de doden worden in de maan herboren!

Cultusoorden

Dakhma of 'toren van stilte' (Bombay). De cilindervormige dakhma's zijn vier meter hoge, torenachtige bouwwerken. Bovenop worden de lijken van dode parzen naakt achtergelaten als aas voor de gieren. Nadat de gieren de lijken kaalgevreten hebben, glijden de resterende beenderen langs de schuine helling ten slotte in het gat in het midden van de toren.

Feestdag

Zwarte maan (drie nachten).

Ritueel

Somnambulisme of rituele trance.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De heksen of *De slaap van het verstand* wekt de monsters (uit de serie etsen *Caprichos*) van Francisco Goya. Op deze etsen zien we Goya's mensbeeld: wanneer het verstand uitgeschakeld is, nemen monsters de macht over!

Literatuur

Malleus maleficarum (het in 1487 gepubliceerde heksenmanifest) of de 'horror tales' van Edgar Allan Poe.

Muziek

Lélio van Hector Berlioz, de quasi-voortzetting van de 'Heksensabbat' uit de *Symphonie fantastique* (een uitgesponnen melodrama van egocentrische opiumroes) of *Een nacht op de kale berg* van Modest Moessorgski (op de climax van de heksensabbat luidt in de verte een kerkklokje, dat de demonen der duisternis uiteen drijft).

Geuren

Psychotrope stoffen als ayahuaska, coca, huachuma, narcotische muntblaadjes, peyote, ololiuqui, opium. Bij ons verkocht als drugs die een roes teweegbrengen; bij de Indianen goddelijke planten, die geestelijke kracht bevatten, bovenzinnelijke spirituele krachten verlenen en het innerlijk bewustzijn verruimen.

Edelsteen

(Mexicaanse) wateropaal.

Astrologie

De Maan in Schorpioen als de duistere kennis van de afgronden der ziel; de Zon in het 8ste huis als de afdaling in de onderwereld.

Alchemie

Geling (*citrinitas*). De witting (*albedo*) komt overeen met de schemer voor het morgenrood (zon). De overgang naar dit rood (*rubedo*) vormt de geling.

Citaat

Mephistopheles:

*En zelfs al had gij d'oceaan doorzwommen
Het grenzenloze er aangestaard;*

*Ge zaagt dan toch nog golf na golven drommen
Al wist ge u, huiverend, van dood omwaard.
Ge zaagt toch iets, ge zaagt wellicht verschijnen
Door groene stilten dolende dolfijnen,
Zaagt wolken trekken, zon, maan en gesterte ...
Niets zult ge zien in de eeuwig lege verte,
De stap niet horen die ge doet,
Geen steunpunt vinden voor uw voet.*

Faust:

*... Maar 't is om 't even, wie 't volbrengen zal
'k Hoop in uw Niets te vinden een Heelal.*

Mephistopheles:

... Neem deze sleutel hier.

Faust:

Dat kleine ding?

Mephistopheles:

*Vat hem maar aan, en schat hem niet gering.
De sleutel zal de juiste weg wel tonen.
Volg hem omlaag tot waar de moeders wonen.*

Faust - huiverend:

*De moeders! Telkens huiver ik er van.
Waarom 'k dat woord maar niet verdragen kan?
... Maar ik zoek in verstarring niet mijn vreugd
Het huivren is des mensen schoonste deugd.
Hoe ook der wereld spot hem moog' bekoelen.
Ontroerd slechts kan hij 't onbegreepne voelen.*

J.W. Goethe, *Faust II*

19. De Zon

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De dag; het licht.

Letter

Resh = R ('hoofd'); getalwaarde 200. Het hoofd als de zetel van de hersenen is een symbool voor bewustheid en de helderheid van de dag.

Getal

19 = 1 + 9 = 10 = 1 wijst op de verwantschap met De Magiër (1). 19 is het getal van de zegevierende zon: na 19 jaar, de cyclus van Meton, vallen alle maanfasen weer op dezelfde weekdag van het zonnejaar.

Levensboom

De as Hod-Jesod. De verbinding tussen Hod (de daad van de held in zijn zuivere intentie) en Jesod (de idee van de materie in haar fundamentele betekenis) omschrijft God als een gedachtevorm, geprojecteerd door de geest van de mens.

I Tjing

64 Wéi Tji - 'Vóór de Voleinding'.

Rune

Inguz/ing ('vuur') karakteriseert Ing, de god-held, die hetgeen begonnen is voleindigt. Als vruchtbaarheidsgod draagt hij het mannelijke aspect van de godin Moeder Aarde en zo staat hij voor de wet van het leven uit de verbinding der tegengestelden.

Planeet

De zon. Het licht als levensbron.

Godheden

De grote zonnegoden Apollo, Helios, Huitzilopochtli, Hyperion, Krisjna, Legba, Lug, Ra, Rama, Semesj, Sol, Visjnoe en de met hen verbonden machten van het licht.

Mythologie

Alle heldensagen (Achilles, Theseus, Herakles, Phoebus Apollo), Abraham (zijn verbond met God), de verzoening van de vijandige broers (Gilgamesj en Enkidoe, Jakob en Ezau, Parsifal en Feirefis) of de terugkeer van de verloren zoon.

Cultusoorden

Heliopolis, de Egyptische zonnestad; de tempel van Apollo in Delos, het Griekse centrum van de zonneverering; of Tenochtitlán, de hoofdstad van het Aztekenrijk, op de ruines waarvan het tegenwoordige Mexico City gesticht is (omringd door hoge gebouwen, verrijzen de ruïnes van de tempelpiramide van de zonnegod Huitzilopochtli en de regengod Tlaloc. Ze zouden heersen, als het zonlicht niet door smog tegengehouden werd en de regen niet verzuurd was.)

Feestdag

Zonnewendefeest in Stonehenge. Twee hoefijzervormige steenreeksen rond een altaar; ten noorden van de opening staat een losse menhir, waarover eens op de ochtend van de zonnewendedag de zon opkwam.

Ritueel

Zonnegebed (verbinding met God).

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De schepping van Adam door Michelangelo. Adam wordt door een zachte aanraking van de vingertop van Gods Geest tot leven gewekt.

Literatuur

Het *Zonnelied* van Franciscus van Assisi.

Muziek

Missa solemnis van Ludwig van Beethoven. Gloria in excelsis deo.

Geur

Laurier.

Edelsteen

Diamant.

Astrologie

De Zon in het 5de huis als uitdrukking van levensvreugde, creativiteit en scheppende overtuigingskracht.

Alchemie

Roding. *Rubedo* betekent zonsopgang. Het vloeibare goud (elixir) is ontstaan.

Citaat

*Seid umschlungen, Millionen!
Diesen Kuss der ganzen Welt!
Brüder - überm Sternenzelt
Muss ein lieber Vater wohnen.*

*Was den grossen Ring bewohnt,
Huldige der Sympathie!
Zu den Sternen leitet sie,
Wo der Unbekannte thronet.*

*Ihr stürzt nieder, Millionen?
Ahntest du den Schöpfer, Welt?
Such ihn überm Sternenzelt!
Über Sternen muss er wohnen.*

*Froh, wie seine Sonnen fliegen
Durch des Himmels prächtigen Plan,
Wandelt, Brüder, eure Bahn,
Freudig wie ein Held zum Siegen.*

F. v. Schiller, *Hymne an die Freude*

20. De Aeon

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De feniks die uit de as herrijst; de geboorte van het goddelijke kind.

Letter

Shin/zin = Z/S/Sch ('tand'); getalwaarde 300.

Getal

2 = het tweelinggetal van 10 (het getal van het zichtbare universum). Verenigt deze wereld met de andere wereld.

Levensboom

De weg van Hod naar Malkoet. Het rationele streven (Hod) raakt uitgeput in de aards-materiële sfeer van Malkoet, waar echter tegelijkertijd de geest van het goddelijke opstijgt als teken van de terugkeer naar de sfeer van het goddelijke.

I Tjing

24 Foe - 'De Terugkeer' (Het Keerpunt).

Rune

Jera/jer ('seizoen') betekent de voleinding van een cyclus. Maar in tegenstelling tot hagalaz/hagal (10. Geluk) en dagaz/dag (21. Het Universum) is jera het zichtbare aspect van het uit en in zichzelf veranderende scheppingsritme en zo een uiting van de verandering der materie door de tijd heen.

Element

Vuur.

Godheid

De Messias (Godszoon).

Mythologie

Genesis (scheppingsverhaal) of de Indiase scheppingsmythen, die over het eeuwig worden en vergaan van ontelbare kosmosen berichten.

Cultusoorden

Bethlehem, Geboortebasiliek. Of Caïro, waar Crowley bij een bezoek aan het Boulaqmuseum (tegenwoordig in het Egyptische Nationale Museum ondergebracht) Horus de oudere op een stèle vond, die bovendien nog eens het tentoonstellingsnummer 666 droeg.

Feestdag

Het feest van Kikellia (24/25 december). Het feest was oorspronkelijk ter ere van Isis, die de zee op gevaren was om de teruggevonden Osiris naar huis te brengen. Later vierde men op deze dag de geboorte van Harpocrates-Horos. Reeds Ploetarchos meende dat Harpocrates ten tijde van de winterzonnewende geboren werd, en Epiphanius, haer. 51,22 (II 284 Höll), schreef: *Op 25 december vieren de heidenen een feest, dat bij de Romeinen Saturnalia genoemd wordt, bij de Egyptenaren Kronia, bij de Alexandriërs Kikellia*. De Heliosgodsdienst van de 3de eeuw v.Chr. vierde op deze dag de geboorte van de zonnegod. Het christendom heeft de feestdag gehandhaafd, maar tegelijkertijd niet mis te verstaan gesteld: niet Helios, maar Christus is de ware zon.

Ritueel

Profetie. Stemmen en 'innerlijke gezichten', beleving van wedergeboorte.

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De *Geboorte van Christus* van Sandro Botticelli. De Griekse inscriptie op dit schilderij luidt vertaald: *Dit beeld heb ik, Alessandro, gemaakt aan het einde van het jaar 1500 tijdens de onlusten in Italië, in de helft van de tijd na de tijd, naar het elfde hoofdstuk van de heilige Johannes, in het tweede Wee van de Apocalyps*.

Geschrift

Volüspa ('Profetie'), het geweldige mythische tafereel van het wereldbegin en wereldeinde, dat in de 12de eeuw in IJsland is ontstaan.

Muziek

Weihnachtsoratorium van J.S. Bach; *Das Buch mit sieben Siegeln* van Franz Schmidt (Openbaring van Johannes).

Geur

Mirre.

Edelsteen

Vuurhyacint (oranjekleurige zirkoon).

Astrologie

Jupiter/Saturnus ('de gedisciplineerde visie') in Waterman als uitdrukking van bevrijding en verlossing.

Alchemie

Stolling (*coagulatio*). Het vloeibare elixer stolt. De bereikte toestand moet vast worden.

Citaat

De wereld, vriend Govinda, is niet onvolmaakt of aan een langzame weg naar volmaaktheid bezig: Nee, ze is op ieder moment volmaakt, alle zonden dragen reeds de genade in zich, alle kinderen hebben de grijsaard al in zich, alle zuigelingen de dood, alle stervenden het eeuwige leven. In diepe meditatie wordt het mogelijk de tijd op te heffen, alle leven dat geweest is, is en aan het worden is gelijktijdig te zien, en dan is alles goed, alles volmaakt, alles Brahman.

Hermann Hesse, Siddharta

21. Het Universum

1. ARCHETYPEN EN SYMBOLEN

Archetypen

De kroning van de held; de gevonden Graal.

Letter

Tau = T (de T is het teken van het kruis of de spiegeling van het zichtbare in het onzichtbare); getalwaarde 400. *Het Universum is de completering van De Dwaas (aleph). De kaart draagt de letter tau. De beide kaarten vormen zo het woord ath, dat 'essentie' betekent. De totale werkelijkheid is dientengevolge in de reeks samengevat, waarvan deze twee letters het begin en het einde vormen. Het begin was het niets; het einde moet dus ook het niets zijn, zij het het niets in zijn volledigste ontplooiing.* (Crowley)

Getal

21 = 3 x 7. Symbool van de totaliteit. De som van de mogelijke combinaties met drie worpen.

Levensboom

Het pad van Jesod naar Malkoet. De as tussen de 'idee leven' (Jesod) en het 'principe der materie' (Malkoet) toont de 'klok van de kosmos', die het leven door zijn biologische regels (voortplanting) en natuurkundige wetten (ruimte en tijd) in stand houdt.

I Tjing

63 Tji Tji - 'Na de Voleinding'.

Rune

Dagaz/dag ('dag') en odal/odil/odin ('graal') zijn de laatste tekens: dag (24) in de overgeleverde serie (150 v.Chr. tot 800 n.Chr.) en odil (18) in de opnieuw opgestelde reeks van 18 runen van Guido von List (begin 20ste eeuw). Ze markeren niet alleen het hoogtepunt, maar ook het begin van de neergang, want ze zijn de runen van het eeuwig veranderen, zonder in zichzelf veranderd te worden.

*Flegatanis, die de heiden herkende,
Toen hij de blik ten hemel wendde,
Geheimzinnige klant.*

Hij sprak met schuwe mond

Daarvan: een ding wordt Graal genoemd;

In het voorhoofd geschreven vond

Hij de naam zoals men het noemt.

Edda

Planeet

Saturnus. *Saturnus is de oude god, de god van de vruchtbaarheid, de zon in het zuiden; in dezelfde mate echter de Grote Zee, de Grote Moeder; en de letter tau in de Levensboom verschijnt als een uitstroming van de Maan van Jesod, het fundament van de Boom en representant van het reproductieve proces en het evenwicht tussen verandering en bestendigheid.* (Crowley)

Godheid

Het oerlicht of de kosmische geest.

Mythologie

Alfa en omega of het 'alchemistische huwelijk der hemellichamen' als hoogtepunt en doel van het scheppingsbegin. Op natuurkundig niveau is het scheppingsverhaal ('En er was licht!') ook een omschrijving

van de kernfusieprocessen in de zon of het gigantische lichtvuur van quasi-stellare objecten ('zwarte gaten') aan de rand van het heelal, waarachter men de barensweeën of de doodstrijd van melkwegstelsels vermoedt. Dan zou het verschijnsel dat interstellare materie en hele sterrenhopen door de seksueel-magische aantrekkingskracht van complementaire tegengestelden opgezogen worden in de monstrueuze 'stofzuiger' van gravitatievallen en in de omkering van de wet der zwaartekracht hun vuur ontvlammen, de universele kroning, de kosmische versmelting of het 'alchemistische huwelijk der hemellichamen' zijn.

Cultusoorden

De troonzaal of Zaal van Honderd Zuilen in de burcht van Persepolis ('Troon Gods'); ook de ruïnes van de zonnepiramide van Teotihuacán, volgens oude overleveringen de Wieg van de Hemel. De legende verhaalt over de schepping van de maan en de zon, die door het offer der goden, die zich voor de maanpiramide in de vlammen geworpen hadden, ontstaan waren. De vierhoekige offerplaats is nog steeds een plaats van kracht; velen duizelt het op de offerplaats en enkelen geloven in een bodemloze diepte te vallen.

Feestdag

Zonnewendefeest op de trappen van de zonnepiramide (Teotihuacán), symbolisch voor de verheffing van de mens tot het goddelijke zowel als voor het neerdalen van het geestelijke in het lichamelijke. Op de avond van de zomerzonnwende vormt de ondergaande zon een oppositie met de kop van de piramide.

Ritueel

'Niet-doen'. *Deze steen hier wordt door 'doen' steen. 'Doen' is dat wat de steen tot een steen maakt. 'Doen' is dat wat jou tot jezelf en mij tot mijzelf maakt. Deze steen is een steen door al wat je met betrekking tot hem weet te 'doen'. De wereld is de wereld, omdat je weet welk 'doen' bevorderlijk is om haar tot dat te maken. Zou je haar niet door 'doen' maken tot datgene wat ze is, dan was de wereld anders.*

(Carlos Castaneda, *De ring van kracht*)

2. ASSOCIATIES EN SENSATIES

Kunst

De onbedekte sterrenhemel.

Literatuur

Over kosmologie, moderne natuurkunde.

Muziek

Harmonie der sferen.

Geur

Lichtgolf, ether (hemelse lucht).

Edelsteen

Elektron.

Astrologie

Neptunus (kosmische eenheidservaring, geestelijke alwetendheid, de tussenwereld van etherische zielsbeelden) en Pluto (centrifugale scheppingskracht, omwenteling,

geestelijke wil) als proces van vereniging door eeuwige verandering.

Alchemie

Het Grote Werk is volbracht. De *materia ultima*, de lapis (steen), de hermafrodit, het levenselixer is tot stand gebracht.

Citaat

Het geheim van de verborgen kracht van de klank of de vibratie, de creatieve kracht, zoals het de natuur der dingen en de levensverschijnselen onthult, was de zieners in oude tijden goed bekend: de wijzen die als risji's op de hellingen van de Himalaya woonden, de magiërs van Perzië, de adepten van Mesopotamië, de priesters in Egypte en de mystici van Griekenland. Pythagoras, zelf een ingewijde in de oosters wijsheid, sprak over de 'harmonie der sferen', volgens welke de hemellichamen - en hetzelfde geldt voor ieder atoom - op grond van hun beweging, ritme of trillingen een bijzondere, karakteristieke toon voortbrachten. Al deze tonen en trillingen vormden een universele harmonie, waarin ieder element, hoewel het zijn eigen functie en karakter behield, aan de eenheid van het totaal bijdroeg. Ieder atoom zingt voortdurend zijn lied en de toon schept op ieder moment dichte en fijne vormen.

Lama Anagarika Govinda